

Inleiding

Lieven ACKE

Bedrijfsrevisor

Ondervoorzitter Commissie publieke sector IBR

**Verstrengh Toezicht Subsidies (VTS)
Kader - Vlaamse Overheid
Inspectie van Financiën (IF)**

Geert De Roover
Inspecteur van Financiën

VTS – Wat? –Kader?

- IF is voornamelijk gekend voor adviesverlening (ex-ante) inzake:
 - Dossiers die worden geagendeerd op de Vlaamse Regering;
 - Andere dossiers afkomstig van de administratie/bevoegde Ministers zoals subsidies, overheidsopdrachten,...in functie van interventiedrempels die werden vastgelegd in de BVCO – Dossiers van entiteiten die onder het gezag staan van de VR;
 - Opmaak en aanpassing van de begroting,

VTS – Wat? –Kader?

- In een advies kan IF zich uitspreken over de volgende aspecten (art. 39 BVCO):
 - de wettigheid en regelmatigheid, vb. de naleving van de wetgeving op de overheidsopdrachten, de conformiteit van de voorgestelde beslissing met de reeds bestaande decretale regelgeving of met vorige beslissingen van de Vlaamse Regering;
 - de doelmatigheid in de ruime zin van het woord. Vb. op welke wijze werden de maatschappelijke behoeften gedetecteerd, werden er alternatieven afgewogen in functie van de kosteneffectiviteit, hoe zullen prestaties en/of maatschappelijke effecten worden gemeten,...;
 - het budgettair kader, nl. het nagaan in hoeverre de budgettaire gevolgen van de voorstellen van beslissing budgettair juist en transparant zijn weergegeven en tevens inpasbaar zijn in de jaarlijkse begroting en de meerjarenraming

VTS – Wat? –Kader

- Andere opdrachten cfr. VCO/BVCO
 - Uitvoeren van overheidsbrede analyses en evaluaties
 - Onderzoek verrichten over elke aangelegenheid die de doelmatigheid van de besteding van de begrotingskredieten kan beïnvloeden
 - een audit uitvoeren bij elke instelling die door de Vlaamse deelstaatoverheid gesubsidieerd wordt
 - het uitoefenen van een gericht systematisch toezicht op de toegekende en uitbetaalde subsidies na het afsluiten van het project of van de activiteit waarvoor die subsidies zijn toegekend
 - VAA
 - ...

VTS – Wat? –Kader

- Wet van 16 mei 2003 tot vaststelling van de algemene bepalingen die gelden voor de begrotingen, de controle op de subsidies en voor de boekhouding van de gemeenschappen en de gewesten, alsook voor de organisatie van de controle door het Rekenhof

“Art. 12. Door het aanvaarden van de subsidie verleent de begunstigde meteen aan de in artikel 2 opgesomde gemeenschappen en gewesten het recht om ter plaatse controle te doen uitoefenen op de aanwending van de toegekende gelden.

De regering of het verenigd college zorgt voor de organisatie en de coördinatie van de controle. Voor die controle doen zij onder meer een beroep op de inspecteurs van financiën.”

VTS – Wat? – Kader

- Conceptnota ‘subsidies in goede banen’ (2022)
 - Een beleidsdomeinoverschrijdend toezicht op toegekende en uitbetaalde subsidies – verschillende vormen zijn mogelijk:
 - een systematisch toezicht dat wordt uitgeoefend op de toegekende en uitbetaalde subsidies na het afsluiten van het project of van de activiteit waarvoor de subsidie werd toegekend - steekproef
 - een quasi permanente toezichtstructuur opzetten voor bepaalde subsidies – dus niet enkel ex-ante maar ook ex-post
 - een toezicht waarbij snel en gepast opgetreden wordt wanneer er binnen het subsidieproces een ernstig vermoeden is of ernstige aanwijzingen zijn dat een subsidie oneigenlijk wordt gebruikt.

Controle op de aanwending subsidies – Wie?

- Controle op de correcte aanwending van subsidies rekening houdend met het subsidiekader (decreet, besluit van de Vlaamse Regering en toekenningsbesluit) is de verantwoordelijkheid van de administratie die de subsidie heeft toegekend o.a. in het kader van de aanvraag saldo betaling.
 - Vaststelling: aanpak per entiteit is verschillend: interne procedures, kennis, databanken en andere Tools, beschikbare VTE,...
- Controle IF : IF kan in het kader van het VTS ook begunstigden van subsidies controleren waarbij eerst zal worden nagegaan welke controles reeds eerder werden uitgevoerd door de administratie – voorkomen van dubbel werk

VTS - IF

- Subsidies – door wie toegekend?
 - Ex ante advies: subsidies die worden toegekend door de entiteiten van de VO die onder het gezag van de VR vallen;
 - VTS: ruimer – subsidie die door een entiteit van de Vlaamse Deelstaatoverheid werd toegekend.
- Subsidies – welke begunstigden?
 - Geen beperking voorzien – kunnen bijvoorbeeld ook lokale besturen zijn.
- Soort subsidies?: ongeacht de rechtsgrond voor de subsidie (uitgavendecreet / specifieke rechtsgrond)

VTS - IF

- Bronnen voor de selectie van dossiers voor controles bij begunstigden
 - Subsidieregister;
 - Input van de Inspecteurs van Financiën op basis van de ex-ante dossiers;
 - Vragen van bevoegde Ministers;
 - Andere databanken – Spin off initiatieven VAA;
 - ...
- VTS – Inhoudelijk – nagaan of het subsidiekader werd nageleefd – art 76/2 VCO

VTS - IF

- Extra controle op de correcte aanwending van de subsidies (VTS enge zin)
- Preventief
- Wisselwerking met de administratie – aanpassen van bepaalde procedures
- Input voor (toekomstige) subsidiekaders – subsidiereglementering in het algemeen – ex-ante advies

Vlaamse
overheid

Risicomanagement

Dag van het IBR
5 december 2023

AUDIT
VLAANDEREN

Agenda

- ▶ Evaluatie van het risicomanagement
- ▶ Nuttige input voor de revisoren?

I. Evaluatie risicomanagement

AUDIT
VLAANDEREN

 Vlaamse
overheid

Belang van risicomangementment?

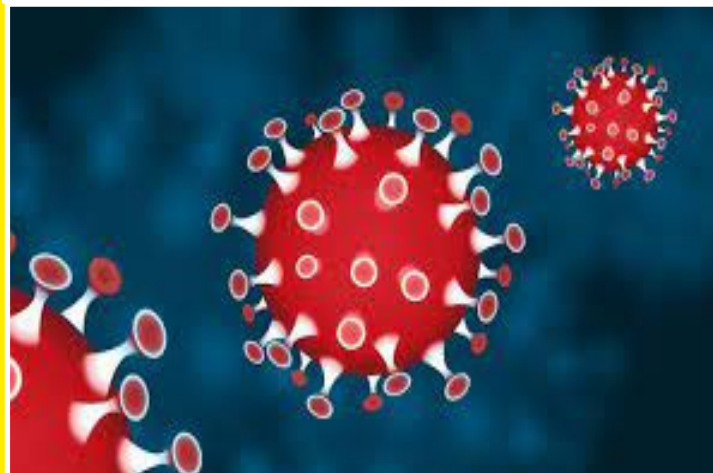
Complexe, snel veranderende wereld.

Nieuwe onzekerheden
(risico's maar ook opportuniteiten)

Impact op organisaties, strategie en doelstellingenrealisatie

Stimulans om aan risicomanagement doen?

1 Resultaatsgericht

Sluit aan bij de **strategische en operationele besluitvorming** en focust op resultaten / gevolgen en minder op het detailniveau van risico.

3 Consistent

Consistent, **organisatiebreed begrip** van huidige en toekomstige onzekerheden en hun afhankelijkheden.

5 Beslissingsondersteunend

Geïntegreerd risico- en performantiemanagement, dat toelaat om **beslissingen te ondersteunen vanuit een risico-perspectief**

2 Kostenbesparend

Kostenbesparing door planning, duidelijkheid rond rollen en verantwoordelijkheden en een meer **efficiënte allocatie van mankracht** op basis van hoge risico's

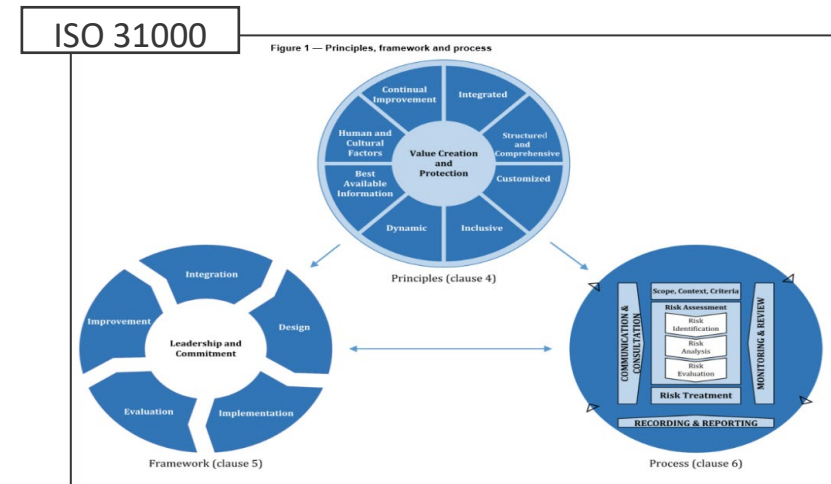
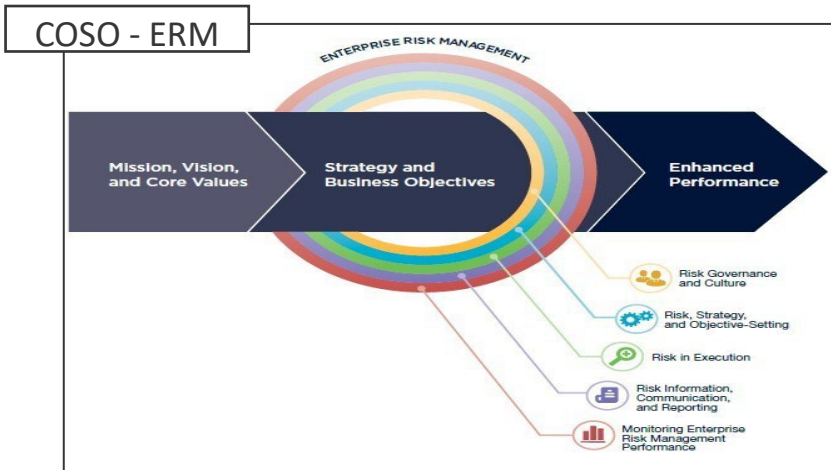
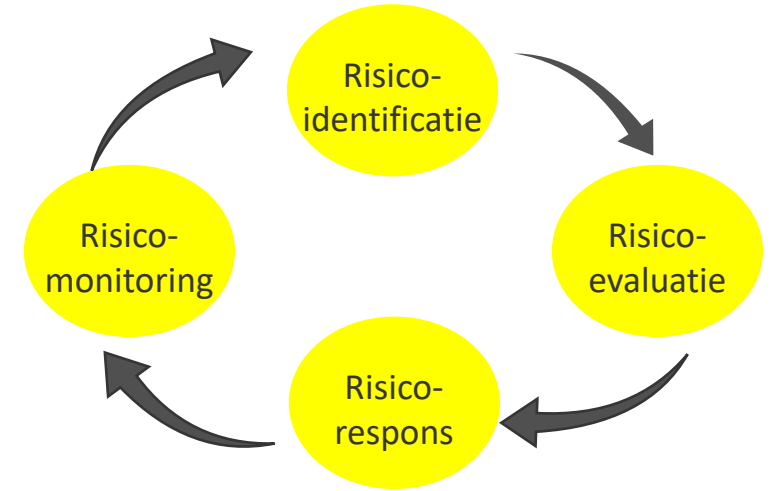
4 Gedeeld begrip

Consistente risicoanalyses en -rapportage doorheen de organisatie die leiden tot een duidelijk, gedeeld begrip over to-do's.

6 Risico-focus

Creëert een organisatiecultuur die meer focust op risico

Risicomanagementproces

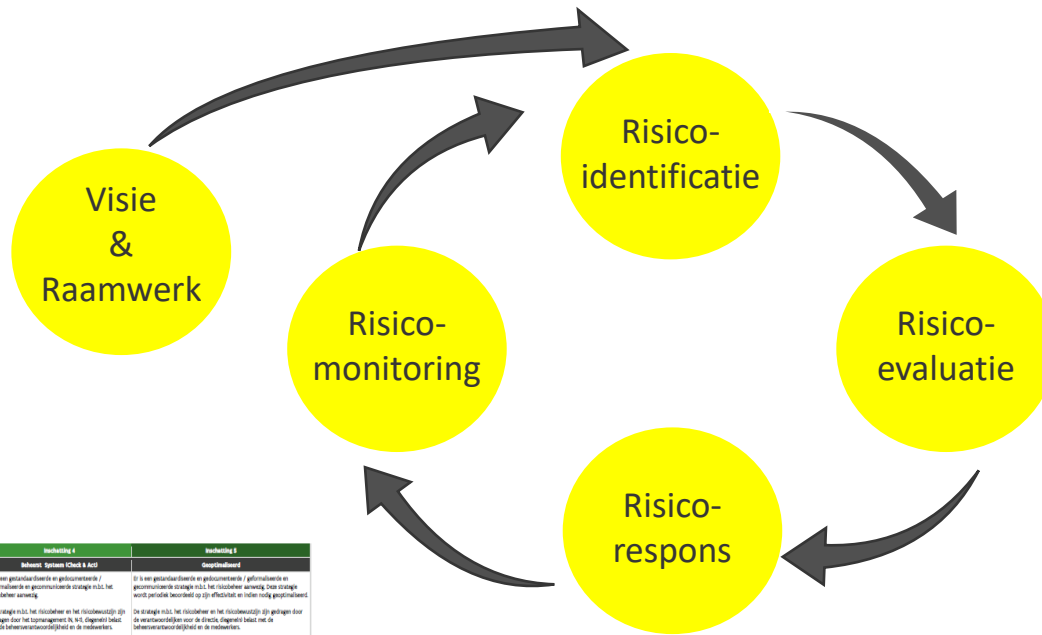

Auditcomité van de Vlaamse Administratie – Toezicht			
Directieraad – Opvolgen prestaties			
Eerste lijn	Tweede lijn	Derde lijn	
Risicobeheersing vanuit het Management	Risicobeheer <i>Identificeren, evalueren, monitoren, rapporteren</i>	Interne Audit	
Operationeel management	Proces- en risico-eigenaars Interne controle	Ondersteunende diensten	Audit Vlaanderen
			Rekenhof
			Bedrijfsrevisor
	Conformiteit (Compliance) <i>Monitoring en rapportering</i>	Andere functies	
	Kwaliteit <i>Review en rapportering</i>	Andere functies	
	Andere functies <i>Analyse, advies, monitoring, rapportering</i>	Andere functies	

Evaluatie van het risicomanagement door Audit Vlaanderen

nr	risicocategorie	risicobesluit	risicobesluit	risicobesluit	risicobesluit	risicobesluit	risicobesluit
01	Risicobesluit
02	Risicobesluit
03	Risicobesluit
04	Risicobesluit
05	Risicobesluit
06	Risicobesluit
07	Risicobesluit

Maturiteitsmodel – risico-identificatie & evaluatie

Maturiteitsmodel – risicobeheer

nr	risicocategorie	risicobesluit	risicobesluit	risicobesluit	risicobesluit	risicobesluit	risicobesluit
08	Risicobesluit
09	Risicobesluit
10	Risicobesluit
11	Risicobesluit
12	Risicobesluit

Maatwerk

Maturiteitsmodel risicomanagement | Audit Vlaanderen

Evaluatie van het risicomanagement door Audit Vlaanderen

		Inschatting	
		2022	2023
Risico-identificatie en -evaluatie	Doelstellingen en risicocascade	2	3
	Betrokkenen bij de risicoanalyse	3	3
	Methodiek risico-identificatie	3	3
	Methodiek risico-evaluatie	2	2
	Medewerkers, rollen en verantwoordelijkheden	3	3
	Periodiciteit van de risicoanalyse	1	3
	Procesdocumentatie van de risicoanalyse	2	3
	Gewogen gemiddelde maturiteitsinschatting	2,3	2,9
Risicobeheer	Risicostrategie	1	3
	Risicorespons	1	2
	Architectuur en operationele effectiviteit van de beheersmaatregelen voor de kernprocessen	2	3
	Architectuur en operationele effectiviteit van de beheersmaatregelen voor de ondersteunende processen	2	2
	Medewerkers, rollen en verantwoordelijkheden	2	3
	Gewogen gemiddelde maturiteitsinschatting	1,6	2,6

Legende

0	1	2	3	4	5
Onbestaand	Intutief / ad hoc	Gestructureerde aanzet	Gedefinieerd	Beheerst / meetbaar	Geoptimaliseerd

Wat is het?

- Nagaan of een entiteit (1) inzicht heeft in de risico's in functie van de toekomstige uitdagingen van het agentschap en voor de belangrijkste kern- en ondersteunende processen en (2) deze risico's ook onderbouwd aanpakt en opvolgt
- Evaluatie of de gehanteerde methodiek de organisatie ondersteunt om de risico's te identificeren, evalueren en beheersen

Wat is het niet?

- Geen uitspraak/oordeel over welke risico's al dan niet prioritair zijn
- Geen uitspraak/oordeel over de correctheid van de risico-identificatie, -evaluatie en de mate van risicobeheer

A close-up photograph of a person's hands and arms. The person is wearing a blue, textured suit jacket with four buttons on the cuff. They are holding a silver smartphone in their right hand and a pair of blue-rimmed glasses in their left hand. The background is blurred, showing other people in a meeting room, some holding papers. A semi-transparent dark grey horizontal bar is overlaid across the middle of the image, containing the text.

II. Nuttige input voor de revisoren?

Aan de slag hiermee?

		Inschatting	
		2022	2023
Risiko-identificatie en -evaluatie	Doelstellingen en risicocascade	2	3
	Betrokkenen bij de risicoanalyse	3	3
	Methodiek risico-identificatie	3	3
	Methodiek risico-evaluatie	2	2
	Medewerkers, rollen en verantwoordelijkheden	3	3
	Periodiciteit van de risicoanalyse	1	3
	Procesdocumentatie van de risicoanalyse	2	3
	Gewogen gemiddelde maturiteitsinschatting	2,3	2,9

Risicobeheer	Risicostrategie	1	3
	Risicorespons	1	2
	Architectuur en operationele effectiviteit van de beheersmaatregelen voor de kernprocessen	2	3
	Architectuur en operationele effectiviteit van de beheersmaatregelen voor de ondersteunende processen	2	2
	Medewerkers, rollen en verantwoordelijkheden	2	3
	Gewogen gemiddelde maturiteitsinschatting	1,6	2,6

Legende

0	1	2	3	4	5
Onbestaand	Intutief / ad hoc	Gestructureerde aanzet	Gedefinieerd	Beheerst / meetbaar	Geoptimaliseerd

- ▶ Jaarlijkse inschatting voor het volledige werkteerrein
 - update of nieuwe evaluatie
 - resultaat in beleidsgerichte rapporten
 - koppeling evaluatiecyclus topambtenaren
 - resultaten opvraagbaar bij Audit Vlaanderen

- ▶ Weinig vragen vanuit de revisoren
 - onbekend?
 - weinig meerwaarde voor certificering?

- ▶ Vraag vanuit Audit Vlaanderen
 - feedback resultaten inschatting controleomgeving
 - feedback risicoanalyse (incl. fraude)

Vragen?

Financiën en Begroting

Verschillende werven ter verbetering van
de jaarrekening Vlaamse overheid

Verschillende werven ter verbetering van de jaarrekening Vlaamse overheid

Agenda

- **Tekortkomingen cfr certificering jaarrekening 2022 van Ministerie Vlaamse Gemeenschap (MVG) door Rekenhof**
- **Werven ter verbetering jaarrekening – maar als het regent in Parijs, druppelt het in Brussel**

Certificering jaarrekening MVG 2022

- Vier luiken:

Onderdeel	Verklaring van het Rekenhof
Bedrijfseconomisch gedeelte	Onthoudende verklaring
Begrotingsuitvoering	Verklaring met voorbehoud
ESR-gedeelte	Verklaring met voorbehoud
Geconsolideerd (ESR)	Goedkeurende verklaring

Voorbehoud begrotingsuitvoering en ESR

Tekortkoming	Effect (in euro)
1. Afrekening vaccinatiecentra	Uitgave 246,2 miljoen te hoog ingeschat
2. Aanrekening Jobbonus	Uitgave 61,8 miljoen te hoog ingeschat
3. 16.000 nog niet besliste subsidiedossiers thuisbatterijen	Niet ingeschatte uitgave van 21,5 miljoen euro
4. Niet besliste dossiers Mijn Verbouwpremies	Onbekend bedrag

Oorzaak 1. en 2. Informatie was niet aanwezig op moment van opmaak jaarrekening

Oorzaak 3. en 4. Nieuwe beleidsmaatregelen – geen ervaring van hoe ermee omgaan

Voorbehoud bedrijfseconomische jaarrekening

- Materiële vaste activa - Werken burgerlijke bouwkunde
 - Eigenaarschap niet uitgeklaard (zeesluizen)
 - Dubbeltellingen (vb weg + brug)
 - Niet opgenomen activa (vb noch bij wegen + noch bij brug)
 - Geen uniforme vervaardigingsprijs
 - Kustinfrastructuur – zonder indirecte kosten
 - Bruggen en tunnels – met indirecte kosten

Voorbehoud bedrijfseconomische jaarrekening

- Materiële vaste activa – Terreinen en gebouwen
 - Beginwaarde wordt berekend via een rekenmodel op basis van parameters
 - Nog niet alle parameters van alle terreinen en gebouwen zijn gekend
- Materiële vaste activa – Kunstcollecties (= op basis van verzekeringswaarde)
 - Eigenaarschap (hier: niet opgenomen indien eigenaarschap nog in discussie)
 - Ontbrekende collecties (vb Kasteel van Gaasbeek)
 - Verzekeringswaarde – detailinformatie onvoldoende onderbouwd

Werven

- Interrelaties
 - Vanaf 2024 aangepaste toelagebesluiten
 - Opname in toelagebesluit van volledige engagement MVG
 - Te gebruiken code uit economische classificatie (“ESR” – zowel door verstrekker als ontvanger)
 - In kaart brengen bij MVG van de openstaande verbintenissen

Werven

- Materiële vast activa – werken burgerlijke bouwkunde/kunstcollecties
 - Eigenaarschap – eventueel effecten bij rechtspersonen
 - Waardering → afwachten EPSAS
- Voorzieningen voor risico's en kosten – geschillen
 - Verbeteren kwaliteit – aanleggen van intern “geschillenregister”
 - Enkel gebruikt voor MVG
- Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen
 - Vastleggingen
 - Overheidsspecifieke engagementen (en andere) – welke te definiëren (vb stikstofakkoord)
 - Starten vanuit meerjarenplanning

Werven

- Subsidieregister (publiek beschikbaar)
 - O.a. een tool tot vermijden van dubbele financiering
 - Nabije toekomst: opname van andere overheden (lokale besturen)
 - Momenteel enkel opname van vastleggingen en kasverrichtingen
(reden: details van aanrekening via overlopende rekeningen niet altijd in financieel systeem)
- Participatieregister (bedoeling: publiek beschikbaar te stellen)
 - Voorziene start: april 2024 (situatie per 31 december 2023)
 - Beperkt:
 - Enkel MVG
 - Enkel directe participaties van bepaalde omvang

Bedankt voor de aandacht!

